

LA CONFERÈNCIA EPISCOPAL
I EL DRAC A LA COVAJosep Maria
Ballarín

Capellà

Clericals amb eclesials

El Ramon, hortelà de l'Hospital de Solsona, m'explicava que li va fer "zup". Va estendre d'un cop de culata el sergent que li feia instrucció, va fugir de la mili i es va acomboiar a Busa. Busa és famós perquè allà hi fou promulgada, per primer cop fora de Cadis, la famosa Pepa, constitució afrancesada contra els francesos. Tot i la fama, ves qui trobava el Ramon, perdut entre cingles, amb les seves atzivadades que ell en deia "zup".

EL "ZUP" DEL RAMON ME N'HA FET ENTENDRE una de mi mateix, i no pas minsa. Jo sóc capellà perquè, ni com va ni com ve, em va fer "zup". Que no fou cosa de metge de bojós, com pot semblar. Des del primer dia i fins ara, que ho he ben paït, sé que fou cosa de l'Esperit Sant, que ni em va demanar el parer. Empenta i espavila't.

JO NO EN SABIA RES D'AQUELL MÓN. Els meus venerats escolapis, que m'aguantaren 15 anys, tenien molt poc de clericals. No recordo que em parlessin dels *pecados de la carne* ni del foc dels inferns. Per allà a la vall de Ribes, als estius, veia capellans de sabata fina, que feien reunions sinodals d'alta política. Tractaven de sonat en Macià i de titella el Companys. Amb una reverendíssima donaven gràcies a Déu perquè havia sortit manant el Lerro, aquell del "*levantad el velo de las novicias y elevadlas a la categoría de madres*". El meu pare s'hi enfaristolava, jo els veia molt lluny, mai no van adonar-se que existís.

ARA HI ESTAVA FICAT DE MIG A MIG. No he arribat mai a entendre per què pujar els graons de les escales de dos en dos no escau a la gravetat sacerdotal. I encara menys. Encara menys puc entendre per quin set sous això de fumar no sigui respectable, mentre sigui respectabilíssim polsar rapè per la narípa àdhuc ficat en les ombres místiques d'un confessor sinaitic, viver de futures novícies.

FICAT EN AQUESTES, I AMB POCA PALI, l'estrebada em va fer "zup". Agenollat al darrere de tots els agenollats, veient aquells clatells monolítics, vaig saber que mai no trobaria esgambi en aquell món. L'Esperit Sant ho sabia més que jo. Em va fer raure a la celestial Solsona per trobar-me amb la més bella de les figures del pessebre de Déu. Els capellans del tronxo. Déu beneeixi l'Amo rector del Seminari, aquell canonge a parenostres calents i el capellà not de closca tan dura que ni es va asclar d'un cop d'ampolla. Ningú no era de sabata fina.

CARLOTA BOADA

"Com per exemple aquesta cova del drac, que alena a foguerades contra la bona gent del pa amb tomàquet. Ep. Ho sé de dites, jo no m'ho he escoltat mai, però a la brava m'arriba"

HAN PASSAT ANYS. AMB UN "ZUP" EM VAIG TROBAR de prefecte al seminari, amb un altre "zup" vaig atènyer la glòria de Queralt, fins que, amb un altre "zup" sóc als misteris de goig a Gósol. N'hi ha per cantar el *Te Deum*, tot i que ara ja no sigui llatí. Ara sé que l'Esperit Sant, sense fer ventades, només amb un oreig impalpable m'ha bufat a fi de bé. Per mi, l'Església no ha estat una tia Conxa encarcarada, m'ha acubillat en les seves entranyes.

FICAT EN UNA MULTINACIONAL, FENT FORATS de regadora, amb quatre dies ja m'haurien ventat a can taps. L'Església sap pla bé que mai no em farà clerical, però em deixa a la meua. Tinc carnet reconegut de boig, com el divinal segarreta Pere Claver, que entaforava sacs de blat i bocois de vi a la cel·la del convent a Cartagena d'Índies, el més bell que hagi vist.

CARREGANT UN SOBREPUIG D'OBSERVANTISME de sagristia, amb les cotilles de la tia Conxa, el capellà té uns espais de llibertat que no trobarieu enlloc més. Des de la primera benaurança, la pobresa d'esperit, tot és gràcia. Fins quan et trumfen bastos. L'Església és un tramut d'autonomies que es van perdent pujant amunt entre els qui manen. El vicari se la campa més que el rector, el rector més que el canonge, el canonge més que el bisbe.

PER DIR-HO A LA FUTBOLÍSTICA, ELS BISBES ens marquen per zones, deixant espais. Però amb els bisbes és ben bé una altra cosa. Des de Roma els fan el marcatge personal. Ho he entès tan bé que mai no he fet la punyeta a cap bisbe, i a fe que més d'un donava motius per sortir de polleguera. Tanmateix, n'hi ha alguna de mal entendre'ls. Com per exemple aquesta cova del drac, que alena a foguerades contra la bona gent del pa amb tomàquet. Ep. Ho sé de dites, jo no m'ho he escoltat mai, però a la brava m'arriba.

ELS BISBES VAN ENDOGALATS, TANT QUE NI EL MEU estimat Ton Deig mai, que se'n callava poques, mai no va gosar ficar-s'hi. I anava pels volts de Navalcarnero aguantant com un bon minyó. Malgrat tot, penso que els bisbes de casa, la majoria dels quals ni saben quin pa amb tomàquet ens calem, n'hi haurien de fer alguna. Potser fóra demanar-los massa que es neguessin d'anar a la Conferència Episcopal del dit Navalcarnero, mentre l'episcopat d'enllà no tragués el drac de la cova. Però no poden callar, han de dir-n'hi alguna. Públicament, i tots a l'una. "*Quien calla otorga*".

VOLTA D'HORIZÓ

Vint bisbes surten al carrer

J.J. Navarro
Arisa

Donat que l'objectivitat no existeix, és possible que la millor manera d'observar els horitzons polèmics sigui la factualitat. És el cas de la manifestació convocada avui a Madrid en protesta per la llei orgànica de l'educació (LOE) i emblemàtica per l'anunciada presència de vint bisbes entre els manifestants. Des de fa dies hi ha polèmica per la manifestació, els seus objectius, els comentaris dels seus promotors i adversaris i les seves implicacions polítiques, que no sempre tenen gaire a veure amb els problemes de l'educació.

El primer punt polèmic és si els bisbes —o l'Església— tenen dret a convocar una manifestació o a formar-ne part. Només hi ha una resposta: evidentment sí que en tenen, com qualsevol persona o grup que vulgui manifestar la seva opinió pacíficament i des del respecte per la llei. La segona qüestió és quin és el paper de l'Església (i dels vint bisbes emblemàtics) al debat sobre la LOE. És un sector més del sistema educatiu, i ningú hauria d'arrosar el nas perquè defensi els seus interessos, com ho poden fer en altres àmbits els transportistes, els pescadors o els agricultors. Una altra cosa ben diferent és que la postura d'un sector mereixi un tracte de privilegi sobre els altres.

La tercera consideració és la càrrega política de la qüestió. La LOE és polèmica, però no té absolutament res a veure amb una possible fragmentació d'Espanya o amb l'agenda política d'un partit concret. Alguns promotors de l'acte han entrat en un confusionisme que, d'entrada, treu raó al seu punt de vista.

Defensar opinions o interessos és legítim; confondre un problema concret amb una campanya política és qüestionable, i disfressar d'interès general el que només és la postura d'un grup és manipulació. Els qui surtin avui al carrer haurien de demanar-se i saber quin és el paper que fan.

LA LITERATURA I ELS DETALLS

Enric Sòria

Escriptor

Un estrany espectacle

En comptes de l'habitual lamentació pel present precari i l'incert futur de la literatura catalana, voldria escriure un article feliç, perquè acabe de llegir *Sis homes*, de Josep Maria Fonalleras, que és un d'aquells luxes que fan que la lectura en català siga un plaer. És un recull de relats curts units per una mirada i una veu, la de qui ens els re-

porta. Ens parlen de coses que no són rutinàries, tampoc gaire inversemblants: les seqüeles d'un atac cardíac, la secreta retirada del món d'un asceta mundà, l'enveja d'un escriptor sense èxit, una estada al sanatori, o els papers d'un amic mort, que convertí la literatura en un exercici d'intuïció de les múltiples possibilitats —al-

gunes angoixoses— que ocultava cada gest impensat.

Podrien haver caigut en una mena de costumisme minimalista, però Fonalleras esquivava amb habilitat el perill, sense imposter la veu i sense aparentar cap pretensió transcendent. Tot i així, els transforma en subtilíssims apòlegs morals oberts i en agudes exploraci-

ons sobre el fet mateix de l'escriptura. Domina l'art del que els anglesos denominen *understatement*, del suggeriment indirecte i la reverberació de fons. Sap fer que les seues insinuacions parlen per elles soles i deixa el lector inquiet i capficat. De la vida, poc més en sabem a part de la seguretat que se'ns escapa, i l'art d'es-

criure s'assembla als treballs del vell que, a la nit, recorre les platges amb un detector de metalls per trobar anells, collarets i rellotges que han perdut turistes distrets: ínfims trossos que són indicis. Un treball minuciós i un estrany espectacle. Fonalleras sap molt bé que la literatura, com Déu, habita en els detalls, i ens la convoca.